



KYMPE

KYMENLAAKSON PELASTUSLAITOS

VALVONTASUUNNITELMA 2020

Versio	Päivämäärä	Hyväksyjä
1	30.12.2019	Pelastusjohtaja Vesa Parkko

Kymenlaakson pelastuslaitos - elämässä mukana

www.kympe.fi

SISÄLLYS

MÄÄRITELMÄT	3
1 VALVONTATOIMINNAN YLEISET SUUNNITTELUPERUSTEET	5
2 SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA	7
2.1 Asuinrakennukset	7
2.1.1 Omakotitalojen valvonnan pilottihanke	8
2.1.2 Rivi- ja kerrostalojen valvonta	10
2.1.3 Asuintalot tai huoneistot, joista on saatu tietoa korostuneesta onnettomuusriskistä.....	12
2.1.4. Vapaa-ajan asunnot.....	12
2.2 Erityiskohteet	13
3 EPÄSÄÄNNÖLLINEN valvonta	17
3.1 Erityiset palotarkastukset	17
3.2 Ylimääräinen palotarkastus	17
3.3 Jälkipalotarkastus	18
3.4 Yleisötilaisuuksien valvonta	18
3.5 Valmiuden tarkastaminen suuronnettomuusvaarallisissa kohteissa	18
4 MUUN LAIN NOJALLA PELASTUSVIRANOMAISELLE KUULUVA VALVONTA	19
5 VALVONTAYHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN JA TOIMIJOIDEN KANSSA	19
6 PALOTARKASTUSTEN MAKSULLISUUS	21
6.1 Palotarkastamisen kustannuslaskenta	22
6.2 Taksaperiaatteet	22
LIITE 1	24
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden ohjeelliset valvontavälit	24
A2 Opetusrakennusten ja päiväkotien ohjeelliset valvontavälit	25
A3 Kokoon-tumis- ja liiketilojen ohjeelliset valvontavälit	25
A4 Teollisuus- ja varastorakennusten ohjeelliset valvontavälit	26
A5 Maatalouden tuotantotilojen ohjeelliset valvontavälit	26
A6 Muiden valvontakohteiden ohjeelliset valvontavälit	27
LIITE 2	28
Esimerkkejä säännöllisen valvontavälin muuttamisperusteista	28
LIITE 3	29
Palotarkastusten taksat	29

MÄÄRITELMÄT

Nimike	Määritelmä
Asiakirjavalvonta	Pelastuslain 78§:n mukainen muu valvontatoimenpide, jossa valvontakohteesta toimitettujen dokumenttien perusteella arvioidaan pelastus- tai muussa laissa säädettyjen velvoitteiden tai toiminnan ehtojen toteutumista. Dokumentit voivat olla myös sähköisiä.
Asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi (entinen omavalvonta)	Pelastusviranomaisen kehotuksesta suoritettava, pelastuslain 78§:n mukainen muu valvontatoimenpide, jossa kiinteistön omistaja tai haltija suorittaa paloturvallisuuden itsearvioinnin pelastuslaitoksen lähettämän turvallisuusviestintämateriaalin avulla. Sana ”omavalvonta” tullaan vaihtamaan paloturvallisuuden itsearvioinniksi. Itsearvioinnin avulla pelastuslaitos kerää tietoa pelastuslaissa säädettyjen velvollisuuksien toteuttamisesta ja valvontakohteen omatoimisesta varautumisesta.
Eriyinen palotarkastus	Uudisrakennus- tai saneerauskohteessa pyydettyä toimitettava valvontakäynti. Ennen erityistä palotarkastusta voidaan suorittaa ennakkoon katselmuksia ohjauksen ja neuvonnan antamiseksi.
Eriyiskohde	Valvontaryhmään A1 - A6 kuuluva valvontakohte, joka ei ole asuinrakennus.
Jälkipalotarkastus	Palotarkastus, jossa valvotaan aiemmin annettujen korjausmääräysten toteutumista valvontakohteessa. Nimitys on peräisin kumoutuneesta palotarkastusohjeesta.
Jälkivalvonta	Pelastusviranomaisen valvontatoimenpide, jolla valvotaan palotarkastuksella annetun korjausmääräyksen toteutuminen muulla valvontamenetelmällä, kun toimittamalla palotarkastus.
Pyydetty palotarkastus	Kts. ylimääräinen palotarkastus
Tarkastus	Muun lain kuin pelastuslain nojalla toimitettu pelastusviranomaisen valvontatoimenpide. Pelastusviranomaiselle voi kuulua valvontatehtäviä, jos muussa laissa niin säädetään. Menettelyssä noudatetaan hallintolakia ja asiasta annettua erityissäätelyä.
Valvontakohte	Rakennus, tila, alue tai muu fyysinen paikka, josta pelastusviranomaisiksi nimetty viranhaltija tekee havaintoja pelastus- tai muussa laissa säädettyjen velvollisuuksien tai toiminnalle asetettujen ehtojen toteutumisesta. Valvontakohte voi olla toiminnallinen kokonaisuus ja se voi muodostua useasta rakennuksesta tai yksittäinen sesonkiloonteinen myyntipiste (esim. ilotulitteet) sen mukaan kun laissa valvontatehtävistä ja asianosaisuudesta säädetään.
Yhdistetty tarkastus	Valvontatoimenpide, jossa samalla kertaa valvotaan sekä pelastuslain että vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain velvoitteiden toteutumista.

Yhteistarkastus	Valvontatoimenpide, johon osallistuu useamman eri hallinnonalan toimivaltaisia viranomaisia samaan aikaan.
Yleinen palotarkastus	Säännöllisin määrävälein toimitettava palotarkastus. Nimitys peräisin kumotusta palotarkastusohjeesta.
Yleisötilaisuuden palotarkastus	Pelastusviranomaisen toimittama valvontatoimenpide joka toimitetaan harkinnan perusteella yleisötapahtuman pelastussuunnitelman sekä riskinarvion perusteella.
Ylimääräinen palotarkastus	Harkinnan mukaan suorittava palotarkastus. Nimitys peräisin kumotusta palotarkastusohjeesta.

1 VALVONTATOIMINNAN YLEISET SUUNNITTELUPERUSTEET

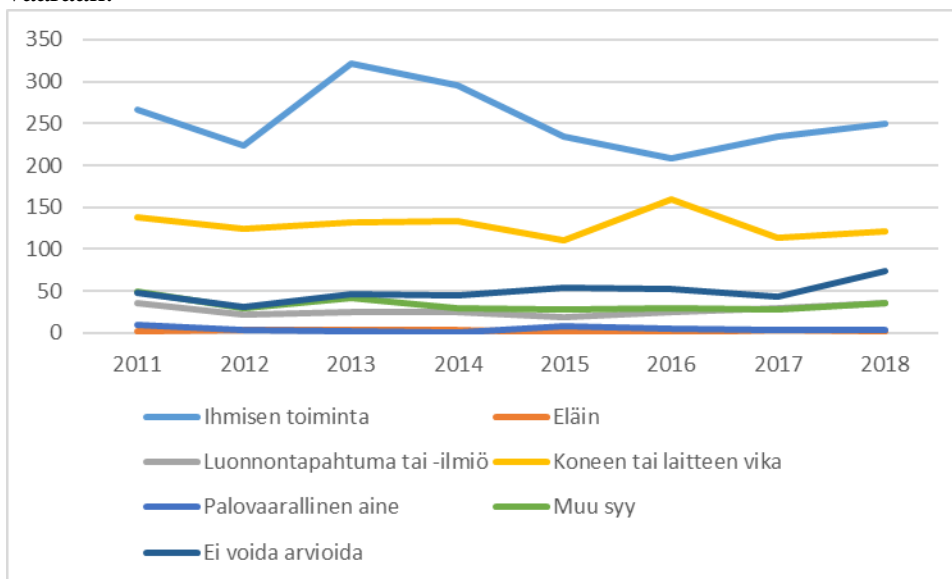
Pelastuslaissa säädetään, että valvonnan on perustuttava riskien arviointiin. Valvonnan tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontatoimintaa voidaan lähtökohdiltaan pitää laadukkaana, kun toiminnassa noudatetaan tarkasti lakia, menettelyssä hyvää hallintoa sekä turvataan perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Pelastuslaissa on säädetty kaikkia Suomen oikeudenkäyttöpiiriin kuuluvien yleisistä sekä erikseen kiinteistön omistajille, haltioille sekä toiminnan harjoittajille kuuluvista velvoitteista, joiden toteutumista pelastuslaitoksen on asiasta annetun sääntelyn mukaan alueellaan valvottava. Pelastustoimen viranomaisille voi kuulua myös muita valvontatehtäviä, jos muussa laissa erikseen niin säädetään. Pelastuslain lisäksi pelastustoimen viranomaiselle on säädetty valvontatehtäviä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa 390/2005.

Valvontatoiminnan lainmukaisena tavoitteena on onnettomuuksien tehokas vähentäminen ja seurausten lieventäminen. Pelastuslaitoksen valvonta toteutetaan tekemällä palotarkastuksia sekä muita valvontatehtävien edellyttämiä toimenpiteitä, joita on toimialaa koskevan sääntelyn lisäksi lueteltu viranomaisen menettelyä ohjaavassa hallintolaissa. Sen lisäksi, että pelastusviranomaisen valvoo pelastuslaissa säädettyjen velvoitteiden toteutumista, valvoo se vaarallisten kemikaalien vähäistä säilytystä, käyttöä ja varastointia sekä räjähteiden vähittäiskauppaa siten, kun siitä on erikseen säädetty.

Säännöllisten valvontatoimenpiteiden suunnittelussa käytetään Esa Kokin ja Jarkko Jäntin vuonna 2009 laatimaa valtakunnallista tilastoa, jossa on huomioitu rakennuksessa harjoitettava toiminta, onnettomuustiheys, tapahtuneet henkilövahingot sekä menetetty omaisuusarvo. Valtakunnallinen tilastollinen tarkastelu ei kuitenkaan tuota riittävän tarkkaa analyysiä Kymenlaakson alueen uhkista ja riskeistä, eikä suoranaisesti ihmisen toiminnasta aiheutuvia riskejä. Riskien arvioinnissa on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, kuten esimerkiksi satamat ja suurteollisuus sekä ennen muuta ihmisen toiminta. Omatoimista varautumista on perustellusti syytä korostaa erityisesti suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien teollisuuskohteiden konsultaatiovyöhykkeellä. Keskimääräistä valvontaväliä voidaan lyhentää tai pidentää tosiasiallisen uhkan tai riskinarvion sekä kohteessa harjoitetun toiminnan perusteella (liite 2).

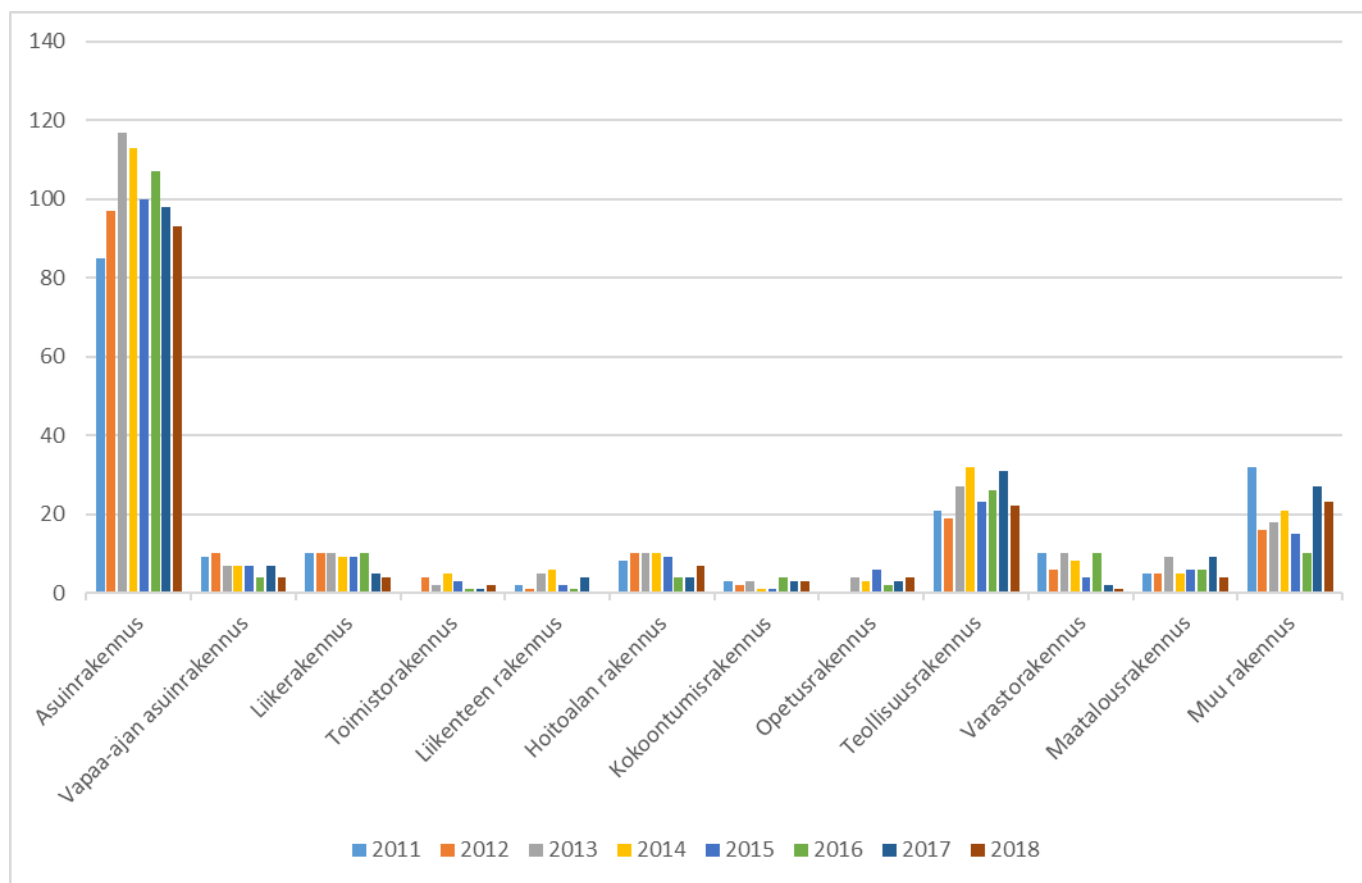
Kaaviossa 1 on tarkasteltu arvioita tulipalon pääasiallisista aiheuttajista vuosina 2011 - 2018 Kymenlaakson alueella. Ihmisen toiminnan voidaan arvioida olevan edelleen yleisin syy rakennuspaloon tai -vaaraan.



Kaavio 1. Arvio tulipalon pääasiallisesta aiheuttajasta vuosina 2011 - 2018. Lähde: Pronto onnettomuustilastointijärjestelmä 27.11.2018

Valvonnan laatua parannetaan panostamalla asian sekä asianosaisten huolellista selvittämistä valvonta-toiminnassa. Asian huolellinen selvittäminen on oleellinen osa riskeihin perustuvaa valvontatoimintaa. Toiminnallinen riski, jota osaltaan kaavio 1 kuvaa, syntyy pääasiallisesti ihmisen toiminnasta ja toissijaisesti laitteen tai koneen viasta. Laitteen tai koneen vika voi olla seurausta pelastuslaissa oikeussubjekteille säädetyistä huolellisuus- tai huolehtimisvelvoitteen laiminlyömisestä ja viime kädessä kuitenkin ihmisen toiminnasta. Selvittämällä asiaa, kohdistamalla valvonta ihmisiin, eikä rakennuksiin, päästään lähemmäksi todellisiin, alueen riskeihin perustuvaa valvontaa.

Kaaviosta 2 voidaan nähdä, missä rakennustyypeissä eniten syttyy tulipaloja. Kaavioon 2 on koottu rakennuspalot ja -vaarat vuosilta 2011 - 2018 Kymenlaakson alueelta.



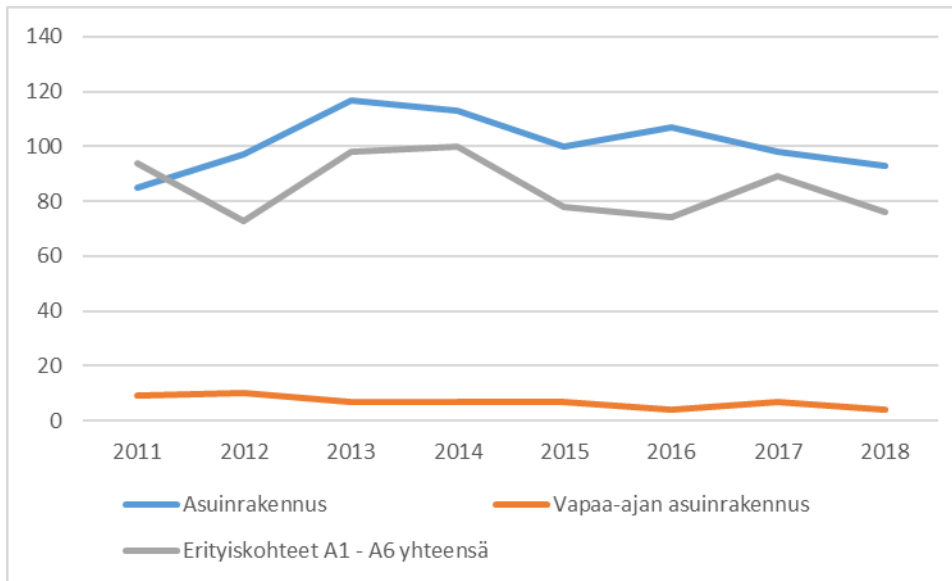
Kaavio 2. Rakennuspalot ja rakennuspalovaarat rakennustyyppin pääluokan mukaan vuosin 2011 - 2018. Lähde: Pronto onnettomuustilastointijärjestelmä 23.11.2018

Kaaviosta 2 voidaan kuitenkin tehdä johtopäätelmä, että asuinrakennuksiin kohdistuu suurin tulipaloriski. Korkeaa tapahtumalukua osaltaan selittää myös se, että asuinrakennuksia on määrällisesti kaikista eniten. On luonnollista, että myös tapahtumiakin on enemmän. Trendin voidaan todeta olevan laskeva, josta voi ehkä päätellä, että paloturvallisuuden itsearviomallilla on onnistuttu hieman muokkaamaan asenteita.

Suunnitteluperusteiden ollessa edelleen vahvasti rakennettuun ympäristöön nojaava, oikeiden asianosaisten löytäminen on onnistuneen ja laadukkaan sekä riskiperusteisen valvontatoiminnan perusedellytys tästäkin näkökulmasta. Samalla toiminnanharjoittajalla voi olla useita rakennuksia ja vastaavasti yhdessä kiinteistössä voi olla useita toiminnan harjoittajia ja monta valvontakohdetta ja näin myös monta asianosaistakin. Valvonnan toteuttamisen lähtökohdan on siis tästäkin näkökulmasta oltava aina laissa säädetyjen velvoitteiden toteutumisen valvonta, eikä vain rakennuksiin kohdistuvat palotarkastukset. Määrällistä tavoitetta asettaessa valvontatoimenpiteiden määrä ei voi olla suoraan sidottu rakennuskantaan, eikä rakennuskanta yksistään valvontatoiminnan suunnitteluperuste.

Kaaviossa 3 on vertailtu asumiseen käytettävien ja erityisvalvontakohteiden (A1 - A6) rakennuspaloja sekä -vaaroja vuosina 2011 - 2018. Kaaviosta on selvästi havaittavissa, että eniten rakennuspaloja ja -

vaaroja sattuu asuinrakennuksissa ja vapaa-ajan rakennusten tilastollinen onnettomuusriski on lähes olematon.



Kaavio 3. Asuinrakennusten ja erityiskohteiden (A1 - A6) rakennuspalot ja -vaarat yhteensä vuosina 2011 - 2018. Lähde: Pronto onnettomuustilastointijärjestelmä 23.11.2018

2 SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

2.1 Asuinrakennukset

Asuinrakennusten säännöllinen valvontaväli on voimassa olevassa palvelutasopäätöksessä määritelty keskimäärin 10 vuoteen. Paloturvallisuuden itsearviointi (ent. omavalvonta) kohdistetaan niihin, jotka ovat pelastuslain 3. luvun määritelmän mukaan kiinteistön omistajina tai haltijoina asumiskäytössä olevassa rakennuksessa. Valvonnan toteuttamisesta on päätös Kymenlaakson pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä, jonka voimassaoloa on jatkettu vuoteen 2020 asti.

Kymenlaakson maakunta on jaettu ns. pientalojen valvonta-alueisiin, jotka perustuvat alueen vanhoihin kuntarajoihin. Palvelutasossa oleva määrittely on vanhaa perua ja se perustuu säännöllisyyteen. Suunnitteilla on paloturvallisuuden itsearvioinneista (entinen omavalvonta) saadun tiedon hyödyntäminen ja tarkempi analysointi tilastollisin menetelmin. Käytössä oleva palotarkastusohjelmisto ei tätä kuitenkaan vielä mahdollista.

Asuinrakennusten valvonta toteutetaan vielä toistaiseksi lähettämällä paloturvallisuuden itsearvioinnin sisältämät lomakkeet yhdessä paloturvallisuusoppaan kanssa valvontakohteisiin valikoituina postituksina. Toimenpiteellä pyritään vaikuttamaan asenteisiin. Pelastuslaitokselle palautuneet lomakkeet käsitellään, tilastoidaan ja arkistoidaan käsityönä. Kirjauksen yhteydessä pelastuslaitos suorittaa karkean riskinarvion lomakkeen sisältämästä informaatiosta.

Palotarkastuksia toimitetaan niihin kohteisiin, jotka eivät ole palauttaneet paloturvallisuuden itsearviolomaketta. Toimitettu palotarkastus on maksullinen (50€). Palotarkastuksia toimitetaan myös pistokokeen omaisesti itsearvioinnin palauttaneisiin kohteisiin, jolloin tarkastus on maksuton.

Taulukossa 1 on esitetty asuinrakennusten määrä kunnittain sekä valvonnan määrälliset tavoitearvot (10 % asuinrakennuksista / kunta / vuosi). Rakennustietokannassa olevien virheiden johdosta vakituisten asuntojen määrä on useassa kunnassa liian korkea. Erityisesti haja-asutusseudulla useat asuinrakennukset ovat vapaa-ajan asuntolina tai jopa autoita.

Valvonta-alue	Asuinrakennukset kunnittain	Asuinrakennukset (10 % / kunta)	Vaaditut itsearviointi asiakirjat 2020	Yleiset palotarkastukset
Kouvola	19077	1900	1800	130
Iitti	2033	200	200	20
Kotka	9266	900	900	70
Pyhtää	728	70	100	10
Hamina	4368	400	500	40
Miehikkälä	588	50	50	10
Virolahti	463	40	50	10
Yhteensä	36523	3560	3600*	290**

Taulukko 1. Vakituiseen asumisen käytettävien asuinrakennusten määrät (Merlot-palotarkastusohjelman tietokannasta 13.12.2019) ja itsearvioinnin tavoitemäärät valvontavuonna 2020 Kerros- ja rivitaloja ei ole eroteltu taulukon luvuista.

*Tarkastusmäärät ovat suuntaa-antavia ja muutokset mahdollisia valvonta-alueiden tarkemman päivityksen yhteydessä. Aiempina vuosina valvontaa on tehty rakennustietokannan lukujen perusteella enemmän kuin mitä asuinkäytössä olevia rakennuksia tosiasiallisesti on ollut.

**Tavoitearvoon sisältyy myös valvonnan pilottihankkeen suoritteet ja muuta säännöllistä valvontaa, kuten esimerkiksi operatiivisia palotarkastuksia.

2.1.1 Omakotitalojen valvonnan pilottihanke

Palomiehet kiersivät tarkistamassa omakotitalojen palovaroittimia ja osoitenumeroja eri puolilla Kymenlaaksoa elokuun alussa 2019. Valvonnan pilotissa oli kyse yksittäiseen teemaan keskittyvästä, pelastuslain 78§:n mukaisesta muusta valvontatoimenpiteestä, jossa työvuorojen palomiehet kävivät valitulla alueella tarkistamassa järjestelmällisesti omakotitalojen palovaroittimet ja osoitenumeroinnin niistä asunnoista, joihin pääsivät. Samalla opastettiin asukkaita palovaroittimien sijoituksesta, määrästä ja kunnosta. Tarkastuksista kerättiin tavallista tarkemmat tilastotiedot. Kierroksella valvottiin ja opastettiin asukkaita palovaroittimien sijoituksesta, määrästä ja kunnosta. Samalla tarkistettiin osoitenumeroitten näkyvyys ja olemassaolo.

Palovaroitin on tilastojen perusteella tehokkain tapa ihmishenkien pelastamiseen tulipalosta. Pelastuslaitos on joutunut usein toteamaan, että vain toimiva palovaroitin pelastaa. Tämän vuoksi valvonnassa kiinnitettiin varoittimien sijoittamisen lisäksi huomiota myös siihen, että varoittimet ovat kunnossa ja alle 10 vuotta vanhoja. Valvonnassa 85 % omakotitaloista oli riittävä määrä palovaroittimia, mutta niistäkin osa saattoi olla viallisia tai liian vanhoja. Lisäksi 9 prosentilla ei ollut edes yhtä palovaroitinta kerrosta kohti. Vain 79 % löytyi alle 10 vuotta vanhat palovaroittimet ja huomautuksia jouduttiin kirjaamaan erilaisista puutteista joka neljännelle, sisältäen puutteet myös osoitenumeroissa. Tarkastuksessa havaittiin 5 asuntoa, josta ei löytynyt yhtään palovaroitinta ja lisäksi muutamassa talossa yksikään palovaroitin ei toiminut.

Elokuussa 2019 tehty palovaroitin valvonnan tilasto:

Valvontojen määrä	164
Rakennuksessa kerroksia (ka.)	1,6
Jokaisessa kerroksessa oli palovaroitin	91 %
Palovaroittimia oli vähintään 1 kpl / kerroksen alkava 60 m ²	85 %
Palovaroittimien määrä kiinteistössä (ka.)	3,2
Palovaroittimet toimivat	87 %
Palovaroittimet oli sijoitettu oikein	87 %
Palovaroittimet olivat alle 10 vuotta vanhoja	79 %
Osoitenumero oli selkeä ja näkyvä	93 %
Korjausmääräyksiä annettiin	25 %

Pilotissa käytiin tarkemmin läpi 89 kpl paloturvallisuuden itsearviossa palautuneita lomakkeita samoista osoitteista, joissa valvonnan pilottia toteutettiin Kouvolassa.

Merkittävimpana havaintona oli se, että 20 % (18 osoitteessa) palovaroittimet eivät olleet kunnossa, vaikka paloturvallisuuden itsearviossa asiakas oli ilmoittanut asian olevan kunnossa. Vakavimmissa tapauksissa ei ollut yhtään toimivaa palovaroitinta (3) tai palovaroitinjärjestelmä ei toiminut (1). Lisäksi 12 tapauksessa palovaroittimet olivat yli 10 vuotta vanhoja ja 5 tapauksessa palovaroittimet oli sijoitettu väärin.

Osoitenumeron osalta vain 3 tapausta poikkesi omaavaltalomakkeella ilmoitetusta vastauksesta. Tulosten perusteella asiasta viestittiin ja asiaa nostetaan jatkossakin esille sekä valvonnassa, että viestinnässä. Pientalojen valvontapilotti toteutetaan myös vuonna 2020.

Kymenlaaksossa on menehtynyt vuosittain tulipaloissa keskimäärin neljä ihmistä (kaavio 4). Vuonna 2017 palokuolemia pelastustoimen onnettomuustilastointijärjestelmään tehtyjen kirjausten mukaan ei ollut lainkaan, mutta 2018 palokuolemia oli 9. Joulukuun 13. päivä mennessä 2019 palokuolemia on ollut 3.

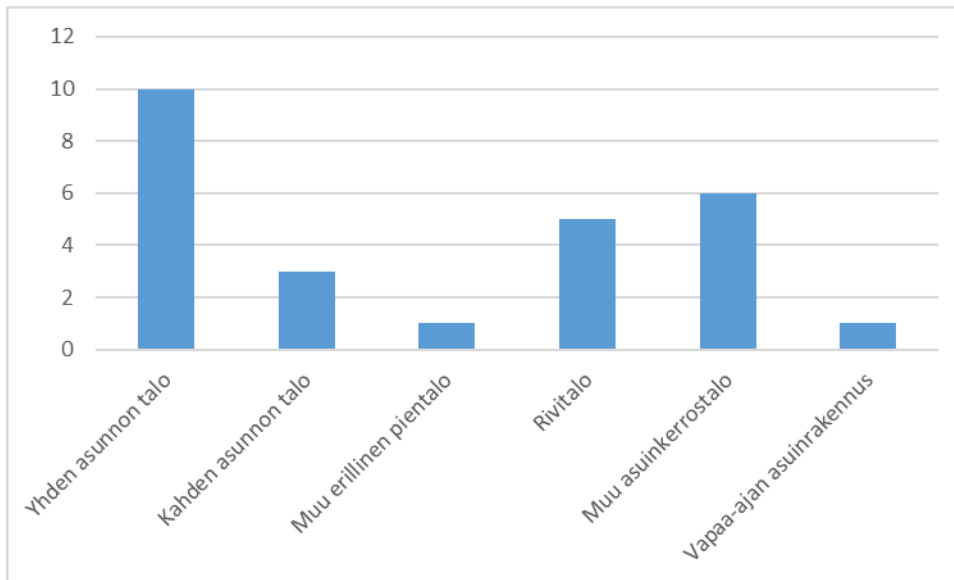
Kymenlaakson pelastuslaitos
JC/13.12.2019

Palokuolemat ensitiedon mukaan kuukausittain

Vuosi	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Yhteensä
2004	1	1	4	0	0	0	0	0	0	1	0	0	7
2005	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3
2006	1	2	1	1	0	0	0	0	1	0	4	0	10
2007	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
2008	1	0	0	1	0	1	0	1	2	0	1	1	8
2009	0	0	2	0	2	0	0	0	1	0	0	1	6
2010	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3
2011	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	3
2012	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
2013	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
2014	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
2015	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
2016	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	5
2018	0	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	9
2019*	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3
Yhteensä	4	10	13	11	4	2	1	3	4	1	9	5	67

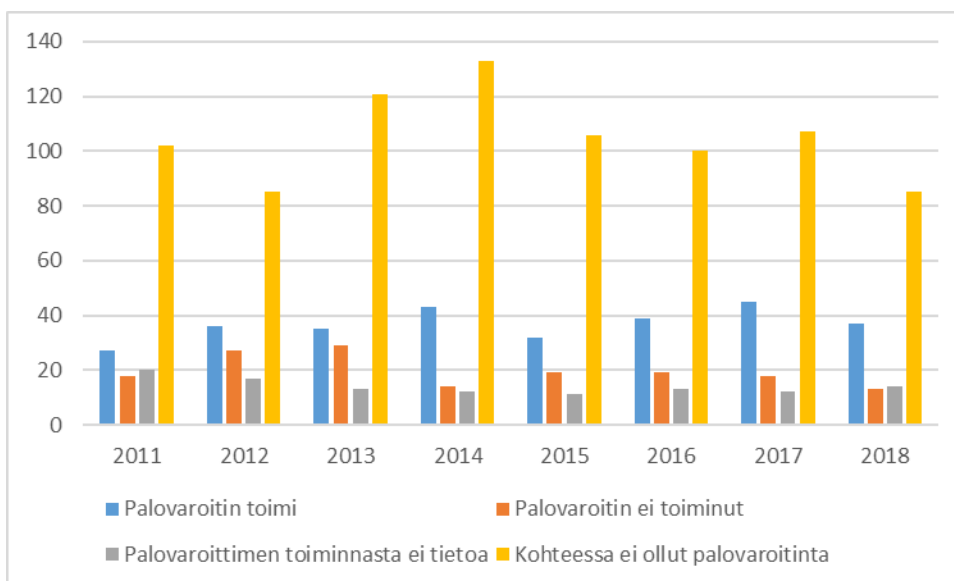
Kaavio 4. Palokuolemat Kymenlaakson alueella vuosina 2004 -2019. Lähde: Pronto onnettomuustilastointijärjestelmä 13.12.2018*

Rakennustyypeittäin tarkasteltuna palokuolemat näyttäisivät keskittyvän yhden asunnon taloihin. Yhden asunnon talot ovat pääsääntöisesti omakotitaloja.



Kaavio 5. Palokuolemat Kymenlaakson alueella rakennustyypeittäin vuosina 2011 - 2018. Lähde: Pronto onnettomuustilastointijärjestelmä 23.11.2018

Omakotitalojen pilottihankkeessa tavoitellaan täsmällisemmän ja kattavamman tiedon saamista palovaroitimien olemassa olost, niiden käytännön toimivuudesta sekä arvioida paloturvallisuuden itsearvion luotettavuutta suhteessa alueen rakennuspaloihin ja -palovaaroihin. Kaavioon 6 on koottu tilastoa palovaroitimista alueen rakennuspaloihin ja -vaaroissa vuosilta 2011 - 2018.



Kaavio 6. Palovaroittimen toiminta rakennuspaloihin ja rakennuspalovaaroissa vuosina 2011-2018. Lähde: Pronto onnettomuustilastointijärjestelmä 22.11.2018

Puuttuvien palovaroittimien määrää voidaan pitää huolestuttavana. Toimiva palovaroitin on turvallisen asumisen yksi keskeisin varuste sen lisäksi, että palovaroitin on laissa säädetty jokaisen asunnon pakolliseksi varusteeksi.

2.1.2 Rivi- ja kerrostalojen valvonta

Asuintalojen valvontaa tehdään vuonna 2020 noin 300 pelastussuunnitelmavelvolliseen kerros- ja rivitaloyhtiöön, joiden valvontaväli on 10 vuotta. Kerrostalojen palotarkastuksissa hyödynnetään vähintään 4. kerroksisten rakennusten osalta pääosin operatiivisia palotarkastuksia sekä itsearviointimenetelmää. Ma-

talampien kerrostalojen osalta käytetään pääosin tavanomaisia palotarkastuksia sekä itsearviointimenetelmää.

Paloturvallisuuden itsearviointimenetelmää käytetään myös rivitalojen osalta vuonna 2020. Valvottaviksi tulevien rivitalojen määrää ei ole erotettu omaksi ryhmäkseen asuintalojen valvonnasta.

Yhden asunnon paloturvallisuuden itsearvioinnin tapaan rivitalojen paloturvallisuusoppaat jaetaan jokaiseen asuntoon. Oppaan takakannesta löytyy kysely koskien yksittäisten asuntojen turvallisuutta. Asukkaan tulee täyttää lomake, mutta sitä ei tarvitse palauttaa.

Taloyhtiön yhteisien tilojen osalta kiinteistön edustaja tarkistaa itse pelastuslaitoksen toimittaman tarkastuslistan ja opasvihkon avulla, onko pelastuslain velvoitteita toteutettu ja ovatko toimintatavat turvallisia. Rivitalojen valvontaprosessia on kehitetty sujuvammaksi. Rivitalojen paloturvallisuuden itsearviomateriaali osoitetaan taloyhtiön hallituksen puheenjohtajalle tai isännöitsijälle.

Palautetun taloyhtiötä koskevan itsearviolomakkeen perusteella pelastuslaitos harkitsee, onko valvontakohteeseen toimitettava tarkastuskäynti tai kohdistettava muita valvontatoimenpiteitä. Paloturvallisuuden itsearviolla pyritään kiinteistönomistajan turvallisuustiedon ja -asenteiden parantamiseen.

2.1.3 Asuinalot tai huoneistot, joista on saatu tietoa korostuneesta onnettomuusriskistä

Kymenlaakson pelastuslaitoksen tietoon on tullut tapauksia, joissa kiinteistön omistaja, haltija tai toiminnan harjoittaja ei mahdollisesti piittaa pelastuslaissa säädetyistä velvoitteistaan ja pelastusviranomaisella on syytä olettaa, että esimerkiksi palokuoleman riski on mahdollisesti korostunut. Asuinalot, joissa on merkittävästi korostunut onnettomuusriski ja joissa pelastuslaitoksen arvion mukaan paloturvallisuuden itsearvio ei tuota toivottua tulosta, kohdennetaan epäsäännöllistä valvontaa. Samalla kohteeseen tullaan soveltamaan myös muita lain mahdollistamia valvontatoimenpiteitä. Mainittuja kohteita Kymenlaakson alueella on arviolta muutamia kymmeniä.

Osa korostuneista onnettomuusriskeistä tulee pelastuslain 42 §:n perusteella tehdyistä palo- tai muu onnettomuusvaara -ilmoituksista. Pelastuslaitoksella yksin on harvoin toimivaltaa tilanteen korjaamiseksi. Kunnan muiden viranomaisten välistä yhteistyötä sekä tietojen vaihtoa tulee tehostaa huomattavasti, johon on todennäköisesti varattava huomattavasti enemmän resurssia kuin mitä on nyt suunniteltu. Pelastuslaitoksen asiantuntijuudelle on paloriskiasuntojen asioiden käsittelyssä ilmiselvä tarve. Alustava resurssitarve ja valmius yhteistyön tehostamiselle on huomioitu valvonnan resurssit -osion taulukossa 2 myöhemmänä.

2.1.4. Vapaa-ajan asunnot

Loma- ja leirikeskukset ovat erityiskohteita (kohderyhmä A140), joiden perusvalvontaväli määritetään laskennallisesti ja joiden valvontaväliä voidaan tarkentaa kohteessa havaittujen riskien ja toiminnan perusteella. Vuokrauskäyttöön tarkoitettuihin yksittäisiin vapaa-ajan asuntoihin ei kohdisteta säännöllistä valvontaa. Valvontaa kohdistetaan yksittäisiin lomamökkeihin harkinnan sekä pelastusviranomaiselle tulleiden tietojen perusteella ja milloin pelastusviranomaisella on syytä epäillä, ettei kiinteistön omistaja, toiminnan harjoittaja tai lomakiinteistön vuokrantut taho toteuta pelastuslaissa säädettyjä velvoitteitaan.

Pelastuslaitos on hyödyntänyt nuohoojia onnettomuuksia ehkäisevässä työssä. Nuohoojien kanssa tehdyn sopimuksen mukaan nuohoojat tekivät vuoden 2015 loppuun saakka nuohoustyön yhteydessä vapaa-ajan asuntojen palokatselmuksen, josta he saivat korvauksen pelastuslaitokselta. Vuoden 2016 jälkeen nuohoojien tekemiä palokatselmuksia ei enää tehty. Vuonna 2019 pelastuslakimuutos vapautti nuohouksen ja piirinuohousjärjestelmä lakkasi Kymenlaaksossa kesäkuun 30. päivänä 2019. Kiinteistön omistaja huolehtii nykyisin itse nuohouksen toteuttamisesta. Vioista ilmoittaminen pelastusviranomaiselle ja kiinteistön omistajan vastuut pysyvät ennallaan.

Ennen muutosta voimassa olevassa pelastuslain 61 §:ssä säädetään, että nuohoojan havaitessa tulisihoissa ja savuhormeissa vikoja tai puutteita, joista voi aiheutua tulipalon vaara, hänen on ilmoitettava niistä kirjallisesti nuohottavan kohteen edustajalle ja pelastuslaitokselle. Jos nuohooja toteaa tikkaiden, kattokulkutien osien tai katon turvavarusteiden olevan sellaisessa kunnossa, ettei nuohoustyötä voida suorittaa turvallisesti, on hänen ilmoitettava myös niistä kirjallisesti nuohottavan kohteen edustajalle ja pelastuslaitokselle.

Vapaa-ajan rakennuksien onnettomuusriski ei muuten näyttäisi edelleenkaan olevan toimialuekohtaisen tilastollisen tarkastelun perusteella merkittävä riskiryhmä. Saman johtopäätelmän olivat aikanaan tehneet myös Kokki ja Jäntti vuonna 2009 tutkiessaan vakavia henkilövahinkoja aiheuttaneita tulipaloja välillä 2007 - 2009 valtakunnallisella tasolla. Vapaa-ajan asunnot ovat kuitenkin lisääntyvässä määrin talviasuttavia. Valvontavuonna 2020 ei vapaa-ajan asuntoihin näyttäisi kuitenkaan olevan tarvetta kohdentaa säännöllistä valvontaa, vaikka tilastoissa onkin yksi palokuolema marraskuulta 2015. Pelastuslaitos kohdentaa harkinnan mukaan epäsäännöllistä ja reaktiivista valvontaa vapaa-ajan asuntoihin, mikäli kohonneesta riskistä saadaan tietoa nuohoojilta, muilta viranomaisilta tai muun yhteydenoton perusteella.

2.2 Erityiskohteet

Erityiskohteen muodostavat valvontakohderyhmät A1 - A6. Valvontakohderyhmät ovat

- A1 Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet
- A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit
- A3 Kokoontumis- ja liiketilat
- A4 Teollisuus- ja varastorakennukset
- A5 Maatalousrakennukset
- A6 Muut rakennukset

Valvontakohderyhmien A1 - A6 periaatteelliset tarkastusvälit perustuvat eri rakennustyypeissä esiintyvään rakennuspalon aiheuttaman omaisuusvahingon riskiin. Aiheesta on tehty tutkimus (Tutkimusraportti VTT-R-00596-10), jonka tavoitteena oli määrittää rakennuksen keskimääräinen paloriski rakennustyyppikohtaisesti. Riski määritettiin kerrosalan funktiona aineiston sallimissa rajoissa. Vahinkoarviot määritettiin vuosilta 2005 - 2008 pelastustoimen onnettomuustilastointijärjestelmän tietojen perusteella. Omaisuusvahinkoriskien lisäksi on arvioitu suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuutta sekä merkittävät kulttuuri- ja ympäristöarvot.

Erityiskohteiden laskentamalleihin perustuvat ja suositellut palotarkastusvälit on esitetty liitteessä 1. Kohde voi kuulua useaan ryhmään, esim. varastorakennuksiin taulukossa A4 ja ns. Seveso-kohteisiin taulukossa A6. Tällöin lähtökohdana käytetään pienemmän tarkastusvälin antavaa taulukkoa suuremman ja todellisen muodostuvan riskin periaatteella ja kohde luokitellaan ryhmään A6.

Säännöllisen valvontavälin määrittelyssä on käytetty Merlot-palotarkastusohjelmaa. Harmaa alue taulukossa tarkoittaa suositeltua minimi- ja maksimitarkastusväliä. Taulukoissa perustarkastusväli (kk) on harmaan alueen keskellä, jota käytetään oletusarvoisesti silloin, kun viranomaisella ei ole yksityiskohtaisempaa tietoa tai muita perusteita määrittää valvonta-ajankohtaa.

Alla olevaan taulukkoon 2 on koostettu valvontavuoden 2020 määrälliset tavoitteet, jotka on saatu laskennallisista perusteista tilastoista. Lukua on pidettävä suuntaa-antavana, koska valvontatoiminta on sovitettava toiminnallisten riskien sekä asianosaisten perusteella. Suoritettujen valvontatoimenpiteiden määrä voi poiketa suurestikin rakennustietokannan luvuista. Keskimääräiset säännölliset valvontavälit on esitetty liitteessä 1.

A1 Ympärivuotisessa käytössä olevat kohteet	198
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	120
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	265
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	333
A5 Maatalouden tuotantotilat	43
A6 Muut rakennukset ja kohteet	151
Yhteensä	1100

Taulukko 2. Kymenlaakson alueen valvottaviksi tulevien erityiskohteiden (rakennusten) suuntaa antava yhteismäärä suositellun tarkastusvälin mukaan laskettuna.

Erityiskohteiden (A1 - A6) valvonnassa keskitytään niihin kohteisiin, joissa on ihmisiä ja toimintaa. Valvontakohteen ei tarvitse olla rakennus. Pelastuslaitos ei valvo rakennuksia, vaan eri oikeushenkilöille pelastuslaissa säädettyjen velvollisuuksien toteutumista. Tyhjillään oleva kiinteistö ei suoranaisesti ole riski kuin ehkä tuhopolton näkökulmasta. Tuhopolttoyritystapauksissakin valvontaa kohdennetaan kiinteistön omistajaan, jonka velvollisuuksiin tuhopolton ennaltaehkäiseminen kuuluu.

Kiinteistön omistajilla, haltijoilla sekä toiminnan harjoittajilla ei ole laissa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta pelastusviranomaiselle uuden liiketoiminnan käynnistyessä. Tietoa uudesta toiminnasta saadaan etupäässä kuntien rakennusvalvontojen kautta. Kohteet, joissa toiminnan käynnistäminen ei edellytä raken-

nuslupamenettelyä, eivät välttämättä tule lainkaan pelastusviranomaisen tietoon. Jokaisella pelastuslaitoksen palveluksessa olevalla viranhaltijalla on velvollisuus tarkkailla ympäristöään ja ottaa yhteyttä toimialueen johtavaan palotarkastajaan, jos valvonta ei kohdistu pelastuslain 79§:n 1. momentissa kuvatulla tavalla asianmukaisesti.

Kaikkiin valvontakohteisiin ei ole mielekästä toiminnan tehokkuuden ja tavoiteltavan päämäärän näkökulmista kohdistaa muotomääräistä palotarkastusta. Pelastuslaitos määrittää pelastuslain 78§:n nojalla tarkoituksenmukaisimman valvontamuodon. Valvontatoiminnassa keskeisintä on asian sekä asianosaisten selvittäminen ja tiedon saaminen siitä, onko pelastuslaissa säädettyjä velvoitteita valvontakohteessa toteutettu. Asianosaisia ovat ne oikeushenkilöt, keiden velvollisuuksiin sekä mahdollisuuksiin kuuluvat pelastuslaissa säädettyjen velvoitteiden tosiasiallinen toteuttaminen. Asianosainen valvonta-asiassa on myös se, kenen eduista, oikeuksista ja velvollisuuksista pelastusviranomainen mahdollisesti päättää.

Tuloksellisuuden ja tavoitteellisuuden kannalta paras valvontatoimenpide määritetään asian selvittämisen yhteydessä viranomaisharkinnan jälkeen hyvän hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisesti. Palotarkastus on kuitenkin toimitettava pelastuslain 80§:n nojalla, jos on ilmeistä, etteivät valvontakohteen asianosaiset toteuta pelastuslaissa heille säädettyjä velvoitteitaan tai jos valvonta kohdistuu kotirauhan tai yksityisyyden piiriin.

Kaikista valvontatoimenpiteistä on tehtävä kirjaus Merlot-palotarkastusohjelmaan. Palotarkastuksesta tehtävä dokumentaatio on tehtävä niin kuin pelastuslain 80§:ssä säädetään. Pöytäkirjojen oikeudelliseen sisältöön kiinnitetään edelleen huomiota toimittamalla sisäistä laillisuusvalvontaa. Laillisuusvalvonnan yhteydessä arvioidaan myös pelastuslaitoksen valvontatoiminnan tuloksellisuutta.

Pelastusviranomaisen tietoon tulleet puutteet pelastuslaissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa voivat vaikuttaa valvontakohteen tarkastusväliin lyhentävästi. Vastaavasti velvoitteiden tunnollinen täyttäminen pidentää keskimääräistä tarkastusväliä. Tarkastusvälin muuttaminen on aina perusteltava Merlot-palotarkastusohjelmassa erikseen.

Erityiskohteen säännöllisen valvonnan lopullinen valvontaväli määritellään kohteen toiminnallisten sekä tosiasiallisten riskien perusteella. Tarkastusväliä voidaan pidentää tai lyhentää suositellusta tai keskimääräisestä tarkastusvälistä *kohdekohtaisen riskiarvion* perusteella, joka on laadullinen mittari. Onnettomuusriskiä voidaan määrittää mm.

- 1) auditoivasta palotarkastuksesta saadun riskiluvun perustella,
- 2) paloturvallisuuden itsearviolla tai vastaavalla muulla kohteessa tehtävällä sisäisellä valvonta- tai seurantatoimenpiteillä (auditointi tai sisäinen palotarkastus, joista toimitetaan tiedot pelastusviranomaisen arvioitavaksi),
- 3) hyvä turvallisuuskulttuuri sekä käytännössä toimivaksi osoitettu turvallisuusjohtamisjärjestelmä.

Vastaavasti valvontakohteessa havaitut laiminlyönnit, läheltä piti -tilanteet, runsaat erheelliset palohälytykset, tapahtuneet onnettomuudet tai uhatut arvot lyhentävät tarkastusväliä tai johtavat jopa ylimääräisiin valvontakäynteihin kohteessa. Tarkastusvälin tarkemman määritelmän voi tehdä kohteen vastuupalotarkastaja, johtava palotarkastaja, paloinsinööri tai riskienhallinnan palvelualueen pelastuspäällikkö harkinnan perusteella. Kohdekohtaista riskinarviointia tehtäessä otetaan huomioon kokonaisuus, aiempien palotarkastusten havainnot sekä mahdolliset asetetut velvoitteet sekä niiden toteuttaminen.

Kohdekohtainen riskiarvio tehdään pääsääntöisesti määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä. Riskiarvio ja tarkastusväli voidaan määrittää myös muun valvontatoimenpiteen yhteydessä, kuten esimerkiksi asiakirjavalvonnan yhteydessä tai kohteesta välitettyjen luotettavien tietojen perusteella. Liitteen 2 taulukkoon on koottu joitakin esimerkkejä tarkastusvälin muuttamisen perusteista. Luettelo ei ole laadittu tyhjentäväksi, vaan periaatteelliseksi.

2 VALVONNAN RESURSSIT JA TULOKSELLISUUDEN ARVIOINTI

Valvonnan resursoinnista vastaa riskienhallinnan palvelualue. Pelastuslaitoksella valvontatyötä suorittavat ensisijaisesti päällystöviranhaltijat, jotka toimivat palotarkastajan ja palomestarin nimikkeillä. Muita valvontaa toimittavia viranhaltijoita ovat kaksi paloinsinööriä asiantuntijoina sekä kaksi johtavaa palotarkastajaa, jotka toimivat palotarkastajien esimiehinä. Riskienhallinnan palvelualueella johtaa pelastuspäällikkö. Voimassa olevassa palvelutasopäätöksessä riskienhallinnan palvelualueen resurssit ovat 12htv:tä ja pelastustoiminnan palvelualueelta on osoitettu riskienhallinnan palvelualueelle 1,5htv:tä, yhteensä 13,5htv.

Valvonnan toteuttaminen sisältää paljon toimistotyötä, jossa ajoittain tarvitaan apua. Työtä aiheuttaa mm. vanhentunut palotarkastusohjelma, joka ei esimerkiksi mahdollista paloturvallisuuden itsearviolomakkeiden sähköistä käsittelyä. Itsearviointilomakkeiden käsittelyssä pyydetään apua pelastustoiminnan palvelualueen viranhaltijoilta, kun ei ole hälytyksiä.

Laillisuusvalvonnasta saatujen tietojen perusteella tarvetta on edelleen kiinnittää huomiota pöytäkirjojen pelastuslainmukaisuuteen, hallintolain soveltamiseen, asianosaisaseman määrittämiseen sekä valvontakohteen yksilöintiin. Huomionarvoista on myös se, ettei palotarkastuspöytäkirjan tarvitse välttämättä aina olla asianosaista velvoittava, eikä sen tarvitse sisältää edes asiaratkaisua, jos käsillä ei kerran ole ollut mitään pelastusviranomaisen toimivaltaan kuuluvaa tai ratkaistavaa asiaa. Palotarkastuspöytäkirja voi olla pelkästään tarkastuskertomus, jossa on tarkastuksen kulun selostamisen, keskeisten havaintojen ja niistä saatujen selvitysten jälkeen kirjattu johtopäätelmät ja perustelut, jos havaitut puutteet eivät ole johdettavissa pelastuslaissa säädetyn velvoitteen laiminlyömiseksi.

Huomiota on kiinnitettävä vaihtoehtoisin valvontamenetelmiin. Työtä ovat lisänneet mm. neuvonnan voimakas kasvu ja sekä haasteet pöytäkirjojen laadinnassa. Tarkoituksenmukaisimman valvontamenetelmän valinnalla parannetaan osaltaan valvontatoiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta.

Tilanteissa, joissa on todettu puutteen olevan pelastuslain velvoitteen toteuttamatta jättäminen, on pelastusviranomaisen määrättävä puute korjattavaksi pelastuslain 81§:n nojalla niin, että täyttämättä jätetty velvoite täyttyy. Määräyksen antamiseksi on toimitettava palotarkastus. Annettu määräys tulee ilmaista selkeästi perusteluineen hallintolain sääntelyn edellyttävällä tavalla niin, että asianosainen tietää, mihin se on oikeutettu, velvoitettu tai miten asia on muuten ratkaistu ja kuinka lakia on sovellettu. Pelkästään sovellettavaksi tulevaan lakiin viittaaminen ei riitä perusteluiksi.

Muuten valvontatoimintaa arvioidaan tehtyjen suoritteiden kautta parempien mittareiden puuttuessa. Taulukkoon 3 on koostettu 29.11.2018 mennessä tehdyt valvontatoimenpiteet sekä arvio henkilötyövuositarpeesta toimenpiteittäin.

Valvontatehtävä	Käytössä ollut HTV 2019	Vuonna 2020 suoritettavat toimenpiteet [Ikm]	Arvio HTV:n tarpeesta
Valvontakohteet A1-A6	6	1100 laskennallinen tavoite Keskimääräinen valvontatarve on 1100/vuosi.	7
Asuinrakennukset B1	2	290	1,5 pelastustoiminnan palvelualueelta 0,5 - 1 htv:tä
Vapaa-ajan rakennukset (saatujen tietojen perusteella toimitetut valvontakäynnit)	0,2	harkinnan mukaan	0,1
Asiakirjavalvonta (paloturvallisuuden it-searviointi B1-kohteet)	2	3600 Määrää korjattu, valvottavaksi tulee muuten kohteita jo aikaisemmin kuin 10v välein.	1,5 pelastustoiminnan palvelualueelta 0,5 htv kirjeiden postittamiseen
Jälkivalvonta	1	200	0,5 Vaihtoehtoisten jälkivalvontamenetelmien käyttöönotto, resurssia tarvitaan toisaalla
Ylimääräiset palotarkastukset	ei ole eroteltu aikaisemmin	150	0,5
Viranomaisyhteistyö (pelastuslain 42§ mukaiset ilmoitukset, tukes, ym.)	0,5	70 Määrä todennäköisesti voimakkaassa kasvussa, osa voidaan laskea ylimääriin palotarkastuksiin	0,3 Arvio tarpeesta saattaa olla liian pieni. Viranomaisyhteistyön tehostamiselle on erityinen tarve
Kemikaalivalvonta (sisältäen lupapäätökset sekä tarkastukset ja erikoistehosteiden päätökset)	1	100	1 Arvio mahdollisesti liian pieni. Monet toiminnan harjoittajat eivät ole edelleenkään välttämättä tietoisia ilmoitusvelvoitteestaan
Muu epäs. valvonta	0,8	40	0,1 Yleisötapatumisen pelastussuunnitelmien arviointi erotettu nyt omaksi kohdakseen
Lausunnot	ei ole huomioitu aikaisemmin erikseen	150	0,1
Neuvonta	ei ole huomioitu aikaisemmin erikseen	350	0,7 Suurin osa neuvonnoista ei kirjaudu, arvio mahdollisesti liian pieni.
Yleisötapatumien pelastussuunnitelmien arviointi	on huomioitu osana epäsäänn. valvontaa	250	0,5
Yhteensä	13,5	Arvio noin 6300 valvontatoimenpidettä	Tarve 13,8 Käytävissä 13,5

Taulukko 3. Arvio toimitettavista valvontatoimenpiteistä sekä niiden edellyttämistä henkilötyövuosista

3 EPÄSÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa valvontaa, jonka määrään pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi suoraan vaikuttaa. Epäsäännöllistä valvontaa ovat

- erityiset palotarkastukset,
- ylimääräiset palotarkastukset,
- yleisötilaisuuden palotarkastukset
- pyydetyt katselmukset
- muu kuin omavalvonnan perusteella tehty asiakirjavalvonta,
- päätösvalmistelut sekä
- hallinnolliset pakkokeinot.

3.1 Erityiset palotarkastukset

Erityinen palotarkastus on valvontakäynti, joka tehdään yleensä samaan aikaan tai juuri ennen rakennusvalvontaviranomaisen uuden rakennuksen käyttöönottotarkastusta. Erityinen palotarkastus toimitetaan myös rakennuksen käyttötavan muutoksen yhteydessä ennen uuden toiminnan aloittamista. Erityisen palotarkastuksen tavoitteena on varmistaa, että aiottu toiminta soveltuu rakennukseen.

Uusia valvontakohteita tulee säännöllisesti ja toisaalta vanhoja kohteiden käyttötavat saattavat muuttua. Valvontakohteiden määrän kasvua ennakoidaan tiedossa olevien hankkeiden perusteella (esim. lausunnot rakennuslupahakemuksista).

Erityisiä palotarkastuksia toimitetaan yleensä

- yli kolmekerroksisiin rakennuksiin (pelastustie)
- rakennuksiin, joissa on väestönsuoja
- kohteisiin, joissa on hätäkeskukseen kytketty automaattinen paloilmoitin tai automaattinen sammutuslaitteisto
- hotelleihin, lomakoteihin, asuntoloihin, lomakyltiin, leirintäalueille ja muihin vastaaviin majoitus-tiloihin, joissa on yli 10 majoituspaikkaa
- sairaaloihin, vanhainkoteihin ja muihin ympäri vuorokauden käytössä oleviin hoitolaitoksiin
- suljettuihin rangaistuslaitoksiin, joissa on yli 5 hoito- tai asiakaspaikkaa
- poistumisturvallisuusselvityksen piiriin kuuluviin kohteisiin
- kokoontumis- ja liiketiloihin, kuten myymälöihin, kouluihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, kirkkoihin, kirjastoihin, liikenneasemille, ravintoloihin ja päiväkotihuoneistoihin
- suurehkoihin tuotanto-, varasto- ja maataloustuotantotiloille
- kohteisiin, joissa on palo- ja räjähdysvaaralliseksi luokiteltavia tiloja
- kiinteistöihin, joiden sijainti, suuri koko tai poikkeukselliset olosuhteet asettavat erityisvaatimuksia henkilö- ja paloturvallisuudelle
- kohteisiin, joiden rakennusluvassa on edellytetty erityistä palotarkastusta
- perustettaville turvetuotantoalueille

3.2 Ylimääräinen palotarkastus

Ylimääräinen palotarkastus on pelastusviranomaisen harkinnan perusteella toimittama tarkastus, joka ei ole säännöllistä valvontaa ja toimitetaan jonkun **erityisen syyn** perusteella. Ylimääräiset palotarkastuspyynnöt pyritään ensisijaisesti hoitamaan antamalla ohjausta ja neuvontaa. Ylimääräisiä palotarkastuksia voidaan toimittaa esimerkiksi:

- pelastuslain 42§:n ilmoituksen johdosta
- nuohoojan, tarkastuslaitoksen tai toisen viranomaisen ilmoituksen johdosta
- huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä
- pelastuslaissa säädettyjen velvollisuuksien noudattamisessa epäillään olevan oleellisia yleistä etua vaarantavia puutteita
- teematarkastuksina yhdessä muiden viranomaisten kanssa

Ylimääräinen palotarkastus on toimitettava, jos pelastusviranomainen käyttää oikeuttaan keskeyttää toiminta puutteellisen tai virheellisen menettelyn aiheuttaman välittömän tulipalon tai muun onnettomuuden vaaran johdosta. Ylimääräisiä palotarkastuksia voidaan toimittaa myös muuten kuin asianosaisten pyynnöstä, mikäli muodollinen menettely on tarkoituksenmukaista. Ylimääräinen palotarkastus pelastusviranomaisen aloitteesta on maksuton.

3.3 Jälkipalotarkastus

Jälkipalotarkastus on pelastusviranomaisen jälkivalvontatoimenpide, jonka menettelyssä noudatetaan palotarkastuksesta annettua sääntelyä. Jälkipalotarkastuksia voidaan toimittaa yleisellä tai ylimääräisellä palotarkastuksella annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvomiseksi, mikäli muut jälkivalvontatoimenpiteet eivät esimerkiksi asian vakavuuden johdosta tule kyseeseen ja jos on syytä uskoa, ettei annettuja määräyksiä ole ryhdytty toteuttamaan vapaaehtoisesti.

3.4 Yleisötilaisuuksien valvonta

Yleisötilaisuuksien valvonta tapahtuu pääasiallisesti asiakirjavalvontana ja on luonteeltaan epäsäännöllistä valvontaa. Pelastusviranomainen voi palauttaa yleisötapahtuman pelastussuunnitelman täydennettäväksi jos:

- selvitys tilaisuuden vaaroista ja riskeistä arvioidaan puutteelliseksi
- turvallisuusjärjestelyt arvioidaan puutteelliseksi

Neuvontaa voidaan antaa esimerkiksi

- pyytämällä tilaisuuden järjestäjää tulemaan sovittuna aikana pelastuslaitoksen toimipisteeseen
- toimittamalla tilaisuuspaikalle katselmus
- sähköpostilla
- puhelimitse
- osallistumalla tilaisuuden suunnittelukokouksiin (suuret tilaisuudet)

Käytettävän menettelyn ratkaisee asiaa käsittelevä viranhaltija tapauskohtaisesti. Pelastussuunnitelmat toimitetaan tarvittaessa arviointilausunnon kanssa toimivaltaiselle lupaviranomaiselle sekä ensihoidosta vastaavalle viranomaiselle tiedoksi. Arvio ei ole päätös, eikä siihen voi hakea muutosta. Mahdolliset määräykset on annettava yleisötapahtuman palotarkastuksessa.

Yleisötapahtumaan voidaan toimittaa harkinnan perusteella valvontaa toimittamalla yleisötapahtuman palotarkastus, milloin tämä on tarpeen pelastuslaissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisen valvomiseksi. Puutteellisesti laadittu pelastussuunnitelma on peruste toimittaa tapahtumaan valvontaa. Yleisötapahtuman palotarkastus on maksullinen.

3.5 Valmiuden tarkastaminen suuronnettomuusvaarallisissa kohteissa

Pelastuslain 84§:ssä säädetään, että pelastusviranomaiset voivat tehdä tarkastuksia suuronnettomuuksien varautumisjärjestelyjen valvomiseksi. Satamien alueet Kotkassa ja Haminassa ovat tyypillisiä kohteita, joissa pelastuslain 84§:ssa säädetty valmiuden tarkastaminen voisi tulla kyseeseen. Valmiuden tarkastaminen pyritään tekemään samalla, kun kohteisiin toimitetaan säännöllistä valvontaa tai määräaikaista pa-

lotarkastusta. Aikaisempina vuosina sataman kaikki varastorakennukset ovat olleet kerran vuodessa tarkastettavia kohteita ja valmiuden tarkastaminen on jäänyt lähinnä suuronnettomuusharjoitusten yhteyteen.

4 MUUN LAIN NOJALLA PELASTUSVIRANOMAISELLE KUULUVA VALVONTA

Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen valvonta pyritään toteuttamaan pääasiallisesti erityiskohteen säännöllisen valvonnan yhteydessä (valvontaryhmä A6). Pelastusviranomaisen toimii lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 115 §:n sääntelyn johdosta valvontaviranomaisena ja toimittaa myös asetuksen (685/2015) 33 § ja 34 § mukaiset käyttöönototarkastukset saatuaan toiminnasta ilmoituksen. Ilmoitusvelvollisuus on toiminnan harjoittajalla ja se koskee myös tilapäistä toimintaa. Pelastusviranomaisella on myös oikeus osallistua mainitun lain 28 §:n mukaiseen turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimittamiin laajamittaisen toiminnan käyttöönototarkastukseen sekä 29 §:ssä säädetyn tarkastusohjelman mukaisiin tarkastuksiin.

Vaarallisten aineiden ja räjähteiden käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten tai muiden kohteiden käyttöönototarkastuksista on tarkemmin säädetty vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (685/2015) 37 §:ssä ja 38 §:ssä. Samaisen asetuksen 39§:ssä on säädetty myös yhteismäärältään yli 10 tonnin säiliöillä varustettujen öljylämmityslaitteistojen käyttöönototarkastuksista. Mainittujen säiliöiden valvonta toteutetaan lähtökohtaisesti taulukon A6 mukaisesti (A620).

Pelastusviranomaiselle on ilmoitettava myös sellaisen sumutuspolttimella varustetun öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka ei ole edellyttänyt ilmoitusta kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista. Valvontatoimenpide kohdistuu rakennuksen uuteen tai uusittuun öljylämmityslaitteiston kiinteisiin asennuksiin ja kapasiteetiltaan enintään 10 tonnin varastointimäärään.

Maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastuksista säädetään kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (344/1983). Valvonta on pääasiassa asiakirjavalvontaa, joka tapahtuu pelastusviranomaiselle toimitettujen pöytäkirjajäljennösten perusteella.

Alle ilmoitusrajan jääviä vaarallisia aineita ja räjähteitä käsitteleviä valvontakohteita ei luokitella A6-valvontaryhmään, vaan pääkäyttötarkoituksen mukaiseen valvontaluokkaan. Vaarallisia aineita ja räjähteitä teollisuus- ja varastorakennusvalvontaryhmän (A4) lisäksi on myös valvontaryhmässä A3, johon kuuluvat esimerkiksi myymälät. Myymälöissä ja niiden varastoissa olevista vaarallisista kemikaaleista on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Varastomyymälöiden vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonnan toteuttaa pelastusviranomaisen asiasta annetun sääntelyn johdosta, vaikka varastointimäärät ylittäisivät vähäisen toiminnan rajat. Valvontaa ohjaa ja yhtenäistää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES.

Pelastusviranomaisen on valvontaviranomainen pyroteknisten tuotteiden varastoinnissa kaupan yhteydessä sekä luovutuksessa yksityiseen kulutukseen. Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin ja vähittäismyynnin aloittamista. Pelastusviranomaisen valvoo tarkastuksin teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että varastointi on säännösten ja asiasta tehdyn päätöksen mukaista. Valvontatoiminta on pääasiallisesti sesonkiluonteista ajoittuen marras-joulukuulle.

5 VALVONTAYHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN JA TOIMIJOIDEN KANSSA

Pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnitteluun ja pyrkii yhteen sovittamaan muiden viranomaisten ja tahojen toimintaa onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuus-

den ylläpitämiseksi. Valvontaan liittyvää yhteistyötä tehdään ensisijaisesti viranomaistarkastuksia tekevien tahojen kanssa. Valvontatoimissaan ja valvontatoiminnan laadun kehittämiseksi pelastuslaitos tekee yhteistyötä ainakin seuraavien tahojen kanssa:

Kunnalliset viranomaiset

- muiden pelastuslaitosten viranhaltijat, (kumppanuushanke, valvontatoiminnan osaamisen kehittäminen, valvontamenetelmien yhtenäistäminen ym. osallistuminen vastaaviin hankkeisiin)
- ympäristöviranomaiset (esim. yhteistarkastukset, ohjaus ja neuvonta maaöljyvahinkojen ehkäisy, öljysäiliöiden valvonta I-pohjavesialueilla)
- rakennusvalvontaviranomaiset (ohjaus ja neuvonta mm. operatiivisen pelastustoiminnan mahdollisuuksista, pelastusteistä, poistumisturvallisuudesta, pelastustoimen laitteista, rakenteellisesta paloturvallisuudesta, erityisten palotarkastusten toimittaminen ja tietojen vaihto pelastuslain 81.2§:n mukaisesti)
- kuntien muut viranomaiset (terveys- ja sosiaalityö, sivistystyö jne., osallistuminen yhteisiin kehittämishankkeisiin liittyen esimerkiksi sisäiseen turvallisuuteen ja paloriskiasunnot)

Valtion viranomaiset

- Sisäministeriön pelastusosasto (valvontatoimien laadun kehittäminen ym. valtakunnalliset kehittämishankkeet tai vastaavat)
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES (pelastustoimen laitteet, kemikaalivalvonta, kuluttajaturvallisuus tuoteturvallisuus, yleisötilaisuudet, seikkailujärjestäjät jne., osallistuminen TUKES-tarkastuksiin jne.)
- poliisilaitokset (palontutkinta, yleisötilaisuudet, ilotulitusnäytökset, ase-alan valvonta, räjäytystyömaat, yhteistarkastukset)
- aluehallintovirastot (mm. yhteistarkastukset ravintoloihin, lausunnot esim. anniskelupaikoista, valvontasuunnitelman laadinta, suuronnettomuusvaarallisten kohteiden pelastuslaitosvalvonta jne.)
- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset eli ELY-keskukset (esim. patotarkastukset, tulva-vaara-asiat, jne.)
- Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi (esim. ratapihojen ja satamiin liittyvät valvontatehtävät)
- Huoltovarmuuskeskus (YTS-kohteiden palotarkastukset)
- Onnettomuustutkintakeskus
- hätäkeskuslaitos (paloilmoitinasiat)
- puolustusvoimat (mm. omat valvontakohteet,)
- rajavartiolaitos (mm. yhteistarkastukset)
- tulli (mm. yhteistarkastukset)

Muut toimijat

- Vakuutusyhtiöt / FK (lausunnot)
- riippumattomat tarkastuslaitokset (yhteistarkastukset, pelastustoimen laitteiden vaatimuksenmukaisuusarvioinnit, valvontakohteiden asiakirjavalvonta tarkastuslaitosten pöytäkirjojen perusteella)

6 PALOTARKASTUSTEN MAKSULLISUUS

Pelastuslain (379/2011) 96§ mukaan pelastuslaitos voi periä maksun:

- 1) valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta;
- 2) tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn palo ilmoittimen toistuva erheellinen toiminta
- 3) tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

Perittävien maksujen suuruudesta päättää alueen pelastustoimi hyväksymässään taksassa. Alueen pelastustoimen tulee määrätä suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteiden tuottamisesta alueen pelastustoimelle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrää.

Valvontatoimenpiteen maksullisuus perustuu pelastuslaitokselle sen tuottamisesta aiheutuneisiin kokonaiskuluihin. Palotarkastusmaksun suuruus voidaan laskea määrittämällä palotarkastukseen kuluva aika ja sen tuottamisesta aiheutuva tuntihinta. Palotarkastuksista ei makseta arvonlisäveroa.

Palotarkastuksen maksuista vastaa pelastuslain 96§:n sääntelyn mukaisesti rakennuksen

- omistaja,
- haltija tai
- toiminnan harjoittaja

Palotarkastusmaksun kohdistamisesta sovitaan tarvittaessa palotarkastuksen yhteydessä. Tunnistetietona käytetään yhteisön tai yksityisen yrityksen osalta Y-tunnusta ja yksityishenkilön osalta sosiaaliturvatunnusta.

Kymenlaakson pelastuslaitoksen johtokunta on päättänyt, että 1.1.2013 alkaen maksullisia palotarkastuksia ovat:

- asuinrakennusten ja erityiskohteiden *yleinen palotarkastus*
- korjausmääräysten valvomiseksi toimitettu *jälkipalotarkastus*
- pyydetty *ylimääräinen palotarkastus*
- uudiskohteiden käyttöönoton yhteydessä ja pelastussuunnitelmavelvolliseen taloyhtiöön toimitettu *erityinen palotarkastus*
- *yleisötilaisuuden palotarkastus*

Maksuttomia tarkastuksia ovat:

- omakoti-, paritalo tai muun asuinrakennuksen erityinen palotarkastus, joihin ei tarvitse laatia pelastussuunnitelmaa
- oma valvonnasta saatujen tietojen tai niiden perusteella toimitettu palotarkastus
- pelastusviranomaisen aloitteesta toimitettu ylimääräinen palotarkastus

Palotarkastus ja sitä seuraava jälkipalotarkastus on maksullinen, mikäli asianosainen ilmoittaa korjausmääräykset tehdyksi, mutta pistokokein suoritettavassa tarkastuksessa ilmenee toisin. Asuinrakennusten palotarkastusten perusmaksu on 50€. Tuntiveloitusta käytetään ainoastaan pelastussuunnitelmavelvollisten taloyhtiöiden erityisellä palotarkastuksella. Veloitus on 45€/tunti. Palotarkastuksen hinnat on eritelty tarkemmin liitteessä 3.

Erityiskohteiden palotarkastukset ovat maksullisia 1.1.2013 alkaen. Erityiskohteiden palotarkastuksen perusmaksu on 100€. Palotarkastusmaksu koostuu perusosasta sekä tuntiveloituksesta. Perusosaveloitus sisältää 2 tuntia kohteessa tehtyä tarkastustyötä. Kaksi tuntia ylittävältä työajalta peritään tuntiveloitus jokaiselta alkavalta tunnilta. Palotarkastuksesta laskutetaan korkeintaan 2 päivän työtunnit. Veloitus on 45€/tunti (liite 3).

6.1 Palotarkastamisen kustannuslaskenta

Palotarkastuksen työtunnin kokonaiskustannusta määriteltessä huomioidaan palkan lisäksi sivukulut (lomaraha + tapaturmavakuutusmaksu + KUEL-maksu + sosiaalimaksut) sekä vyöryttää palotarkastuksia tekevän henkilöstön suhteessa pelastuslaitoksen toiminnan yleiskulut (tilat, sähkö, tietoliikenne, hallinto, ajoneuvo- ja polttoainekulut jne).

Kustannuslaskentaa varten pelastuslaitos on määritellyt vuoden 2012 aikana palotarkastamiseen käytetyt henkilöresurssit. Niiden henkilöiden osalta, joilla palotarkastaminen ei ole heidän päätehtävänsä, henkilöresurssien laskennassa hyödynnetään valtakunnallisen valvontasuunnitelmaohjeen henkilötyövuosien laskentamenetelmää. Työtunnin hinta selvitettiin vuoden 2012 lopussa ja päätös palotarkastusten maksullisuudesta astui voimaan 1.1.2013.

Laskutuksen perustana on käytetty arviota, jossa erityiskohteen palotarkastukseen kuluva aika on keskimäärin noin 4 h. Arvio voidaan todeta olevan osittain vanhentunut sekä monin paikoin liian pieni. Pöytäkirjan laadintaan joudutaan kiinnittämään enemmän huomiota asiasta annetun sääntelyn vuoksi. Yksittäisen erityiskohteen palotarkastuksen toteuttaminen pitää sisällään mm. seuraavat työvaiheet:

- tarkastusajankohdasta sopiminen ja toimivaltaisten asianosaistahojen selvittäminen
- valvontakohteen taustatietojen selvittäminen (kuten velvoitteiden toteuttaminen, turvallisuuskulttuuri, asiakirjavalvonnasta saadut tiedot, muiden viranomaisten tai riippumattoman tarkastuslaitoksen havainnot sekä mahdolliset onnettomuustilastot)
- matka-aika kohteeseen ja takaisin
- varsinaiseen palotarkastukseen kulunut aika
- pöytäkirjan laadinta (pelastuslain 80.4§ mukaan) ja lähettäminen kaikille asianosaisille
- tarkastuksen kirjaaminen tietojärjestelmään ja pöytäkirjan arkistointi
- laskutusmääräyksen kirjaaminen palotarkastusohjelmaan.

6.2 Taksaperiaatteet

Maksu koostuu perusosasta sekä tuntiveloituksesta. Perusosa sisältää 2 tuntia kohteessa tehtyä tarkastustyötä. Kaksi tuntia ylittävältä työajalta peritään tuntiveloitus jokaiselta alkavalta tunnilta. Palotarkastuksesta laskutetaan korkeintaan 2 päivän työtunnit.

Pelastuslaitoksella on käytäntö, jonka mukaisesti asiakas voi ilmoittaa määräaikaikaisella palotarkastuksella annetut korjausmääräykset tehdyksi esim. soittamalla, lomakkeella, kirjeitse, sähköpostitse, nettiportaalisissa tms. tehdyiksi. Jälkipalotarkastusta ei ole tarpeen toimittaa, jos tavoiteltuun päämäärään päästään muilla valvontamenetelmillä.

7 VALVONTATOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Kymenlaakson pelastuslaitos kehittää valvontatoimintaansa laatua toteuttamalla eräänlaista sisäistä laillisuusvalvontaa. Asiasta ei ole annettu erillistä sääntelyä Suomen lainsäädännössä, eikä siinä ole kyse lainkäytöstä. Se ei ole myöskään rankaisevaa, koska jokainen viranhaltija itse vastaa Suomen perustuslain 118§:n sääntelyn mukaisesti virkatoimiensa lainmukaisuudesta virkavastuulla.

Sisäinen laillisuusvalvonta on pääasiallisesti valvontatoiminnassa syntyneiden asiakirjojen tarkastelua. Tarkastelussa huomiota kiinnitetään hyvän hallinnon toteutumiseen viranomaistoiminnassa sekä julkisen vallan käytöstä annettujen säädösten noudattamiseen. Laillisuusvalvonnalla pyritään parantamaan viranomaisen toimien oikeudellista laatua sekä takaamaan osaltaan pelastusviranomaisen itsensä sekä asiakaina olevien oikeussubjektien perustuslailliset oikeudet. Laillisuusvalvonta on myös osa organisaation johtamistoimintaa ja käytännön esimiestyötä.

Asiakirjatarkastelu on säännöllistä ja siihen valitaan etupäässä palotarkastuspöytäkirjoja. Tarpeen mukaan otantaa voidaan laajentaa tai kohdistaa saadun asiakaspalautteen perusteella. Pelastuslaitos saa sisäisellä laillisuusvalvonnalla omasta toiminnastaan arvokasta informaatiota, joka hyödynnetään sisäisessä koulutuksessa, toiminnan yleisessä kehittämisessä ja organisoinnissa. Sisäistä laillisuusvalvontaa toimittavat riskienhallinnan palvelualueen pelastuspäällikkö sekä paloinsinöörit.

LIITE 1

A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden ohjeelliset valvontavälit

Valvonnan ohjeellinen väli	Merlot-kohtetyyppi	12kk	24kk	36kk	48kk	60 kk	96kk	120kk
Keskussairaalat, muut sairaalat	A100	12						
Terveyskeskusten vuodeosastot	A105	12						
Terveydenhuollon erityislaitokset, muut terveydenhuoltorakennukset ¹⁾	A110				48 ⁷⁾			
Palvelutalot	A120							
sprinklattu				36 ²⁾				
sprinklaamaton		12						
Poistumisturvallisuusselvityskohteet	A125		24 ²⁾					
Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympärivuorokautiset päiväkodit	A130							
vankilat		12		36 ³⁾				
lasten- ja nuorisokodit			24					
ympäri vuorokautiset päiväkodit			24					
Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliikerakennukset ⁶⁾	A135		24					
Vuokrattavat lomamökit ja -osakkeet	A140				48 ⁴⁾		96 ⁵⁾	
Leirintäalueet					48			
Asuntolat, muut asuntolarakennukset	A145					60		

- 1) Päiväkäyttöiset tilat, kuten lääkäriasemat, neuvolat, terveys- ja mielenterveysasemat, eläinklinikat ja -sairaalat tms. Katso myös viite 7
- 2) Vanhainkodit ja hoitolaitokset ovat palvelutaloja, valvontaryhmää A115 ei käytetä Kympeissä
- 3) Avovankilat
- 4) Yritystoimintaa, välitysfirmit
- 5) Pienemmät kokonaisuudet, esim. valvontaa ja ohjeistusta kirjeitse
- 6) Vastaanottokeskukset 12kk.
- 7) Huom. päiväkirurgia tms. toimenpiteet kuten anestesian käyttö. Tarvittaessa poistumisturvallisuusselvitys, jolloin luokka A125.

A2 Opetusrakennusten ja päiväkotien ohjeelliset valvontavälit

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Merlotkohde-tyyppi	12kk	24kk	36kk	48kk	60kk	96kk	120kk
Päiväkoti alle 25 paikkaa 25-100 paikkaa yli 100 paikkaa	A200					60		
				36				
			24					
Yleissivistävät oppilaitokset	A205	12						
Keskiasteen oppilaitokset	A210		24					
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	A215				48			
Muut opetusrakennukset mm. kansanopistot yms.	A220					60		

A3 Kokoontumis- ja liiketilojen ohjeelliset valvontavälit

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Merlotkohde-tyyppi	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120 kk
Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset alle 400 m ² 400-2 499 m ² 2 500- 9 999 m ² 10 000 m ² tai enemmän	A300							120
					48			
			24					
		12						
Anniskeluravintolat alle 50 asiakaspaikkaa 50-500 asiakaspaikkaa yli 500 asiakaspaikkaa	A305						96	
				36				
		12						
Ruokaravintolat ¹⁾	A310							120
Teatteri- ja konserttirakennukset paikkaluku yli 300 paikkaluku korkeintaan	A315	12						
					48			
Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset Kirjastot ja museot Näyttelyhallit	A320					60		
			24					
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset	A325				48 ²⁾			
Muut kokoontumisrakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset	A330					60		
Liikenteen rakennukset lentoterminaalit ja maanalaiset liikenneasemat muut liikenteen rakennukset ³⁾	A335	12						
						60		

- 1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun
- 2) Tilan sallittu maksimihenkilömäärä, suojaustaso ja käyttötapa vaikuttavat tarkastusväliin
- 3) Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

A4 Teollisuus- ja varastorakennusten ohjeelliset valvontavälit

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Merlot-kohde-tyyppi	12kk	24kk	36kk	48kk	60kk	96kk	120kk
Energiantuotannon rakennukset alle 1 000 m ² 1 000 m ² tai enemmän	A400					60		
			24					
Infrastruktuurin kannalta merkittävät ¹⁾	A405	12						
Teollisuushallit,- talot ja muut teollisuusrakennukset, joissa on työpaikka- tai laittiloja ²⁾ alle 1000 m ² 1000-4 999 m ² yli 5 000 m ²	A410					60		
			24					
		12						
Varastorakennukset ²⁾ alle 1 000 m ² 1 000-9 999 m ² 10 000 m ² tai enemmän	A420							120
					48			
			24					

- 1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. sekä YTS -kohteiden huomioiminen kuten esim. Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot jne.
- 2) Palovaarallisuusluokka ja varastoitavien tavaroiden ja tuotteiden vaihtuvuus on otettava huomioon esim. satamissa ja logistiikkakeskuksissa.

A5 Maatalouden tuotantotilojen ohjeelliset valvontavälit

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Merlot-kohde-tyyppi	12kk	24kk	36kk	48kk	60kk	96kk	120kk
Kohteella on aluehallintoviranomaisen ympäristölupa	A500	12						
Kohteella on kunnan ympäristölupa	A505					60		
Erilliset viljankuivaamoraakennukset ¹⁾	A510			36		60		
Muut maataloustuotantorakennukset ²⁾	A510							120

- 1) Tapauskohtainen harkinta. Tarkastusvälin lähtökohta on 60 kk, kyläyhteisön suuren viljankuivaamon tarkastusvälin lähtökohta voi olla 36 kk.
- 2) Tapauskohtainen harkinta. Muiden maataloustuotantorakennusten (rakennusluokitus 892, 893, 899) valvontaväli tilan päärakennuksen paloturvallisuuden itsearviointin yhteydessä, valvontaväli 120kk

A6 Muiden valvontakohteiden ohjeelliset valvontavälit

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Merlot-kohde-tyyppi	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120 kk
Toimistot ja työpaikatilat	A600							120
Palo- ja pelastustoimen rakennukset	A605					60		
Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on kytketty hätäkeskukseen ¹⁾	A610					60		
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat	A615							
kylmä jakeluasema, ei rakennuksia				36				
jakeluasemat, esim. liikennemyymälät			24					
Seveso-kohteet ja muut vastaavat	A620							
turvallisuusselvityslaitos		12						
toimintaperiaatelaitos		12						
lupalaitos			24					
ilmoituslaitos				36				
kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset ²⁾		12						
Turvetuotantoalueet	A625	12						
Kulttuurihistoriallinen rakennus								
Haag-listan rakennukset ³⁾	A630	12	24	36	48			
muut kohteet ⁴⁾		Tapauskohmainen harkinta						
Muut rakennukset ja kohteet ⁵⁾	A635	Tapauskohmainen harkinta						

- 1) Esim. automaattisella paloilmoitimella varustetut autohallit
- 2) Trafi on määritellyt kemikaaliratapihat. Logistiikkakeskusten ja -maaliikenneterminaalien tarkastusväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavavirrasta
- 3) Kansallista kulttuuriomaisuutta edustavat rakennus- ja kokoelmakohteet, jotka on nimetty Haagin yleissopimuksen mukaisessa toistaiseksi vahvistamattomassa kulttuuriomaisuuden luettelossa (ensisijainen verrattuna A3 -luokan kohteiden ohjeelliseen tarkastusväliin.)
- 4) Kulttuurihistorialliset rakennus- ja kokoelmakohteet, joiden valvontaväliä ei ole määritetty luokissa A1-A6.
- 5) Esim. kaivokset, maanalainen rakentaminen, liikennetunnelit

LIITE 2

Esimerkkejä säännöllisen valvontavälin muuttamisperusteista

Arvioivan palotarkastuksen riskiluku	Omatoimisen onnettomuuksiin varautumisen tason arviointi
Turvallisuuskulttuuri	<ul style="list-style-type: none"> - havaitut puutteet palotarkastuksessa - asiakkaan sitoutuminen (esim. korjausmääräysten toteutuminen) - pelastussuunnitelman lainmukaisuus, toimivuus ja ajantasaisuus - henkilökunnan koulutus ja harjoitukset - yrityksen turvallisuuteen liittyvä laatujärjestelmä ja sen jalkauttaminen - omavalvonnan arviointi - omaehtoinen varautuminen yli lakisääteisen tason - muiden tahojen tekemät turvallisuusauditoinnit
Uhatut arvot, poikkeukselliset riskit	<ul style="list-style-type: none"> - kohteen laajuus ja maantieteellinen monimutkaisuus - operatiivisen toiminnan kannalta vaikea monimutkainen paloturvallisuustekniikka - yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävä (YTS) kohde - toiminnan palovaarallisuus - poikkeuksellisen suuri henkilömäärä - poikkeuksellinen kulttuuri tai ympäristöarvo (esim. Haag-lista) - teollisuuspuistojen ns. dominoteoriamääritelmä SEVESO-kohteissa ja niiden lähiympäristössä olevat kohteet - tärkeällä pohjavesialueella olevat vaarallisia aineita käsittelevät teollisuuslaitokset - poistumisturvallisuus selvityksen perusteella ilmenneet epäkohdat - kohteen poikkeuksellinen saavutettavuus
Tapahtuneet onnettomuudet tai vastaavat. Onnettomuusriskien hallinta	<ul style="list-style-type: none"> - useita viranomaiskäyntejä, poikkeamia, onnettomuuksia ja läheltä piti -tilanteita samassa kohteessa - toistuvat erheelliset paloilmoitukset
Turvallisuuteen liittyvät muut asiakirjat ja ohjeet	<ul style="list-style-type: none"> - kunnossapidon dokumentaatio - tarkastuslaitoksen tarkastuslausuntoihin reagoiminen - kemikaali-ilmoitukset - räjähdysuojausasiakirja
Rakenteellinen paloturvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> - toiminta sopii rakennukseen - rakentamisen määräyksiä on noudatettu
Tekniset turvallisuusjärjestelmät ja niiden kunto	<ul style="list-style-type: none"> - pelastustoimen laitteet, niiden kunnossapito, tuhopolttojen estäminen
Kohteen oma turvallisuusviestintä ja -osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - vastuujaot, turvallisuuskoulutus, pelastussuunnitelman jalkautus ja käytettävyyden, onnettomuuksien ennaltaehkäisy, siisteys

LIITE 3

Palotarkastusten taksat

Asuinrakennusten palotarkastukset	Perusmaksu	Tuntiveloitus
Yleinen palotarkastus	50 €	-
Paloturvallisuuden itsearviona suoritettu tarkastus ja sen perusteella tehtävä mahdollinen viranomaistarkastus	maksuton maksuton	- -
Jälkipalotarkastus	50 €	-
Pyydetty ylimääräinen palotarkastus	50 €	-
Erityinen palotarkastus <ul style="list-style-type: none"> - omakotitalot - pelastussuunnitelmavelvolliset taloyhtiöt 	maksuton 50 €	- 45 € alkava tunti 1 h ylittävältä ajalta

Muiden valvontakohteiden palotarkastukset (erityiskohteet A1 - A6)	perusmaksu	Tuntiveloitus (varsinaisen tarkastuksen 2 h ylittävältä ajalta)
Yleinen palotarkastus	100 €	45 € / alkava tunti
Jälkipalotarkastus	100 €	45 € / alkava tunti
Pyydetty ylimääräinen palotarkastus	50 €	45 € / alkava tunti 1 h:n ylittävältä ajalta
Erityinen palotarkastus	100 €	45 € / alkava tunti
Yleisötilaisuuden palotarkastus	100 €	45 € / alkava tunti / tarkastaja